

עין משפט‏ **נר מצוה**

לוח א מיי' וסמנ שס טושיע' א"ח סיי' שא ספיק סה: לב ב מיי' פיו מלי יסודי הסורה הלכה ו סמנ לאון ג:

תוס' ישינים

(א) ק"ק דלכחי לא משכתה שיתמחי הקמיע הז' אמ"ל דגברא לתמחי אפילו בני' קמיעין לחד גברא ויחסי קאמר פשיטא לי דמשמע נמי דקאי אקמיע שלישי' מדקאמר תלת זימני משמע דהימנו שלשון וי"ל אע"ג דכבר לתמחי גברא כי ריפא כל אחד ג"פ יט וכו' ללולת גס בקמיע דעדיף כל מה שאנו יכולין למימחי קמיע ולא גברא כגון שכתב זה ריפא תלתי זימנא חד גברא ואתמחי גברא ולא קמיע כגון שריפא בני' אגרות לג' אנשים:

(ב) גברא לא איתמחי ולהאי פיי היינו דלא איתמחי אפילו ללשם זה כמ"ל:

מוסף תוספות

סא:

כל שריפא שרשעה בני אדם כאחד. נראה לר"י דגרסינן כאחד והכי פירושו מדקמני כאחד אלמא משמע דבג' קמיעים מיירי ולעיל קמני כל שריפא ושנה ושילש משמע קמיע אחד ומשני דהוא דלעיל לאתמחוי קמיע והך לאתמחוי גברא והי"ה אפילו לא נתרפאו יחד אלא הא דנקט כאחד לאשמעינן דבג' קמיעין מיירי ולאמחוי גברא:

תלתא קמיעין ג' גברי תלת תלת זימני. פירוש שכתב לחש אחד בג' איגרות וכל אחת הועילה לג' אנשים או לאחד שלש פעמים^א קשה להשב"א קמיע ג' היכי איתמחי הלא מיד כשנתרפא האדם שלישי בקמיע ג' [פעם א'] איתמחי גברא^ב וכיון דלתמחי גברא ודאי שאותה האיגרת תועיל מכאן ואילך^ג וי"ל כגון דשני קמיעין הללו ריפאו תלת זימני לתרי גברי וקמיע שלישי לחד מהנדך תרי גברי תרי זימני והשתא מימחו כבר תרי קמיעי וגברא וקמיע שלישי אחתי לא איתמחי וחזר וריפא קמיע שלישי אדם שלישי דהשתא כל צבת אחת המוחאת גברא והמחאת קמיע:

תלת תלת זימני. הוה מנאי למימר חד תלת זימני ואינן חד זימנא אלא שלש זימנא שיהיו שלשה קמיעין מומחין: חד קמיע תלתא גברי. נראה לר"י דהי"ה לחד גברא תלת זימני דודאי לגבי המחאת גברא הוא דמבעיא ליה בסמוך אי איתמחי צמד גברא מתלת קמיעי^ד אבל לענין המחאת קמיע דעדיף^ה לא קא מיבעיא ליה דפשיטא דתלינן בהמחאת קמיע ולא אמרינן מוליה דהאי גברא הוא דמקבל כתבא^ו והאי דנקט לתלתא גברי משום דצותא דאפילו הכי גברא לא אתמחי: **תלת קמיע אחד גברא מאי**. הימנא מיפשוט ליה מדתני לעיל אחזקו קמיע מומחה כל שריפא שלשה בני אדם ומוקמינן לה לאתמחוי גברא משמע דוקא תלת גברי אבל חד גברא לא מולא קתני כל שריפא אדם א' בג' קמיעין ובקונטרס פיי צפי' אי מימחי גברא מימחי קמיע שעשה

אדם זה קמיע לשלשה אנשים דנעשה אדם זה מומחה שריפא שלשה אנשים והקמיע מומחה שריפא כתב זה ג' אנשים ולהאי פירושא נמי לא אימחי גברא אלא דוקא לאותו לחש וקשה לר"י לפירוש זה דהא אמרינן לקמן חד קמיע לתלתא גברי קמיע איתמחי ^אגברא לא איתמחי ויש ליישב לשון הקונטרס דה"ק שעשה אדם זה לחש זה בשלשה איגרות לג' אנשים דנעשה אדם זה מומחה שריפא לג' אנשים והלשם מומחה שריפא לחש זה ג' אנשים וגם זה אין נראה לר"י דאם בענין זה נמי קריי חד קמיע לתלתא גברא הדרא קושיא לדוכתיה ואם הוא קריי בענין זה תלתא קמיע לתלתא גברי חד חד זימנא הא אמרינן לקמן דגברא איתמחי ולא קמיע לכן נראה לר"י כדפירש וכן

פירוש אחר ספי' בקונטרס מיושב מן הראשון: **הא לאמחויי קמיע**. פירש בקונטרס מיושב מן הראשון: ^אהא לאמחויי קמיע. פירש בקונטרס שריפא אחד כתבם מדפירש ואין לומר שמול הרופא גרס וכן נראה ודאי עיקר דלא ע"י אדם זה לצד נעשה הקמיע מומחה אלא אף מיד כל אדם דהא אמרינן בסמוך 'תלתא קמיע לתלתא גברי תלת תלת זימני איתמחי גברא והאי תלתא קמיע לתלתא גברי דקאמר איירי שרופא אחד עשאם דבעינן אחר לא איתמחי גברא וא"כ האי דקאמר נמי תלת תלת זימני איירי נמי צרופא אחד כמו רישא וקאמר דאיתמחי קמיע והיינו ע"כ מיד כל אדם דאי מיד רופא זה הא ^בצלאו הכי הוא מומחה בכל קמיעין שבעולם^ג וממה שפירש נמי גבי תלת תלת זימני כל לחש ריפא ג' פעמים ואפילו אדם אחד חזר צו מזה דפירש איתמחי קמיע ואין לומר מול החולה גרס שמתרפא ע"י קמיעתא שהרי בשלשה אנשים הוחזק משמע דלא אמרינן איתמחי קמיע אלא א"כ ריפא ג' אנשים:

איתמחי קמיע. פירש הקונטרס ואין לומר מול הרופא אלא צחכמתו משמע שרואה ליתן טעם אמאי איתמחי קמיע צמול הרופא היה לנו לתלות שכבר הומחה שריפא ג' אנשים בג' מיני קמיעים ולא היה לנו לתלות בקמיע ולא ידע רשב"א מה טעם נותן על זה דהא לא איתמחו שאר קמיעין של שאר חולאים אע"ג דהרופא איתמחי צכל קמיעין שבעולם הי"נ אלו ג' קמיעים נמי לתלות צרופא אלא לריך לתמן כמו שפירשתי ללשון ר"י בענין שיצא המחאת קמיע והמחאת גברא צבת אחת: והתניא

במה אשה פרק ששי שבת

נשיא. אלעדה: **מפני מראים העין**. דלא מיחזי כמאן דבעי ליה לרפואה אלא לתכשוי ולאו תכשוי הוא אלא מחמת דאגת חולי: **והסניא כל שריפא ג' בני אדם**. ולעיל קמני כל שריפא ושנה ושילש ואפילו אדם אחד: **הא לאמחויי גברא נו'**. הא דקתני ג' בני אדם משום דקתם ג' בני אדם שלשה מיני חלאים ואיירי בג' מיני קמיעין שאינן דומין זה לזה ולאמחויי גברא שנעשה מומחה צכל קמיעים שיעשה לעולם כדאמרינן צב"ק (דף לו.) גת שור וחמור וגמל נעשה מועד לכל אצל הקמיע אינו מומחה אם יכתוב רופא אחר אחד מהן: **והא**. דקתני כל שריפא ושנה ושילש מיירי צחולי אחד וכתבו זה הלשם וריפא ג' פעמים או לאדם אחד או לשלשה ולאיתמחוי קמיעא מיירי דנעשה הקמיע לצדו מומחה על יד אדם זה או אם כתבום שלשה רופאים נעשה קמיע של לחש זה מומחה מיד כל אדם: **תלפא קמיעי**. ג' מיני לחש: **תלפא תלפא זימני**. כל לחש ריפא שלשה פעמים ואפילו אדם אחד: **אסמחי גברא**. צכל קמיעות לעולם שהרי הומחה צשלשה מיני קמיעים: **ואסמחי קמיע**. שלשה קמיעין הללו נעשים מומחים מיד כל אדם שהרי ריפא כל אחד ג"פ. ואין לומר מול הרופא גורס דאין הדבר תלוי צמול הרופא אלא צחכמתו ואין לומר נמי (א) החולה גרס שמתרפא על ידי קמיעין שהרי צשלשה אנשים הוחזק: **קמיעא לא אסמחי**. לצא מיד רופא אחר: **חד קמיע לתלפא גברי**. לחולי אחד: **קמיעא איסמחי**. מיד

כל אדם: **גברא לא איסמחי**. לקמיע אחר שאינו של לחש [זה] ושל חולי זה: **תלפא קמיעי**. של שלש מיני חולי: **קמיעא ודאי לא איסמחי**. מיד אדם אחר שהרי לא ריפא אלא פעם אחת: **מוליה דהאי גברא**. מלאכו של חולה זה דמקבל קמיעא. וא"ת ממתני דלעיל שמעינן לה דקתני לה שריפא ושנה ושילש דמשמע לאדם אחד ואוקימנא דאיתמחי קמיעא ולא אמרינן מוליה הוא לא דמי התם חד קמיעא הוא וליכא למיתלייה צמולא דגברא אלא צקמיע הני ודאי צגברא תלוי או צירופא או צמתרפא הלכך מיבעיא לן צבנאי ניתליה: **לאזליניהו**. צשצת ^אלחצר ^בהעמרצת כשאר כתבי הקדש: **הצרכות**. שתקנו חכמים כגון תשעה של ר"ה שי"ש צהן מלכויות וחכרונות ושופרות: **מעניעות**. מפרשיות הרצה צכותצין צהן את מקרואות של רפואה: **היה כחוש**. שם יגודי'. יקון מקום השם ויגזנו: סתם צית הכסא שלהן צשדות: **שיש צו סכנה**. אי שקיל ליה מייניה דשרי למיעל צהן לצית הכסא משום פקוח נפש: **אף על גב דנקיט ליה צידיה**. תכשיתו הוא הלכך אי נמי מיייתי ליה ד' אמות צידים לא מייחצי: שלא

קמיעא הוא וליכא למיתלייה צמולא דגברא אלא צקמיע הני ודאי צגברא תלוי או צירופא או צמתרפא הלכך מיבעיא לן צבנאי ניתליה: **לאזליניהו**. צשצת ^אלחצר ^בהעמרצת כשאר כתבי הקדש: **הצרכות**. שתקנו חכמים כגון תשעה של ר"ה שי"ש צהן מלכויות וחכרונות ושופרות: **מעניעות**. מפרשיות הרצה צכותצין צהן את מקרואות של רפואה: **היה כחוש**. שם יגודי'. יקון מקום השם ויגזנו: סתם צית הכסא שלהן צשדות: **שיש צו סכנה**. אי שקיל ליה מייניה דשרי למיעל צהן לצית הכסא משום פקוח נפש: **אף על גב דנקיט ליה צידיה**. תכשיתו הוא הלכך אי נמי מיייתי ליה ד' אמות צידים לא מייחצי: שלא

קמיעא הוא וליכא למיתלייה צמולא דגברא אלא צקמיע הני ודאי צגברא תלוי או צירופא או צמתרפא הלכך מיבעיא לן צבנאי ניתליה: **לאזליניהו**. צשצת ^אלחצר ^בהעמרצת כשאר כתבי הקדש: **הצרכות**. שתקנו חכמים כגון תשעה של ר"ה שי"ש צהן מלכויות וחכרונות ושופרות: **מעניעות**. מפרשיות הרצה צכותצין צהן את מקרואות של רפואה: **היה כחוש**. שם יגודי'. יקון מקום השם ויגזנו: סתם צית הכסא שלהן צשדות: **שיש צו סכנה**. אי שקיל ליה מייניה דשרי למיעל צהן לצית הכסא משום פקוח נפש: **אף על גב דנקיט ליה צידיה**. תכשיתו הוא הלכך אי נמי מיייתי ליה ד' אמות צידים לא מייחצי: שלא

איתמחי קמיע. פירש הקונטרס ואין לומר מול הרופא אלא צחכמתו משמע שרואה ליתן טעם אמאי איתמחי קמיע צמול הרופא היה לנו לתלות שכבר הומחה שריפא ג' אנשים בג' מיני קמיעים ולא היה לנו לתלות בקמיע ולא ידע רשב"א מה טעם נותן על זה דהא לא איתמחו שאר קמיעין של שאר חולאים אע"ג דהרופא איתמחי צכל קמיעין שבעולם הי"נ אלו ג' קמיעים נמי לתלות צרופא אלא לריך לתמן כמו שפירשתי ללשון ר"י בענין שיצא המחאת קמיע והמחאת גברא צבת אחת: והתניא

מסורת הש"ס

א) לקמן קטו: וש"י, צ) ערכין ו. [מס' סופרים פ"ה ה"יג], א) [גזיר' הערוך יגור], ד) לחצר שאניה שעורבת כל"ל וכו"ה צש"י שצאלפס, ס) וגיר' הערוך יגור צרי"ש פיי יגור אוחו צמגינר. צש"י, ו) שייך לעיל קודם ד"ה תלפא.

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה ואיתמחי סיי' נמי מול החולה גרס:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה לאזליניהו לקמן קטו ע"א צש"י ד"ה מצלין חותן וכו"ע:

מוסף רש"י

הברכות. מטבע צרכות שנועז חכמים כגון י"ח ושאר צרכות [קטו קסו]. ומענינות הרבה. מפרשיות שהיו טותצין צקמיעין פסוקים ללשם. מול כל המחלה, ומגון לא מולא מפחד לילה [טו]. ונשרפים במקומן. אם נפלה דליקה צשצת [טו].

רבינו חננאל

(ובד' תבואא איהו קמיע מומחה כל שריפא ג' בני אדם כאחד. כפי רב ספא תלתא גזוני קמיע רפאו לאחד ג' מיני חליאם, כל קמיע ריפא חולי מאי, קמיעא ודאי לא אתמחאי גברא מאי, מי אמרינן הא מסי ליה ג' זמני, או דלמא מוליה דהאי גברא דמקבל קמיעא ולא אתמחי לא גברא ולא קמיעא], ועלתה בתיקור. [ולא אתמחי לא גברא ולא קמיעא], וירושלמי נאמן אדם לומר קמיעא זו ריפאתי בו ב' וג' פעמים. קמיעין יש בהן משום קדושה ואסור למיעל בהו לבית הכסא או לא, לגזון לא קא מיבעי לן דלא גרעי הקמיעין מן הכלים שאם היה שם כתוב עליהן תנינן הרי זה יגור ויגזנו. [כין] קא מיבעיא לן למיעל בהו לבהכ"ס.